

Linnéuniversitetet

2026-06-04

Dnr: MIUN 2025/81

Bedömargruppens rapport för Mittuniversitetet, Trekloverutvärdering kluster 2

<i>Huvudområde/ yrkesexamen</i>	<i>Examensnivåer</i>	<i>Självständiga arbeten inlämnade för</i>
Statsvetenskap	Hex, Kand, Mag	Hex, Kand, Mag

<i>Huvudområde/ yrkesexamen</i>	<i>Examens- nivåer</i>	<i>Utbildningsprogram</i>
Statsvetenskap	Hex	Förvaltningsjuridiska programmet (inr. statsvetenskap) Samhällsvetarprogrammet (inr. statsvetenskap)
	Kand	Förvaltningsjuridiska programmet (inr. statsvetenskap) Samhällsvetarprogrammet (inr. statsvetenskap)
	Mag	Magisterprogram

Bedömargruppen

Funktion	Namn
Ordförande och extern sakkunnig Örebro universitet	Ann-Catrin Kristianssen
Extern sakkunnig Uppsala universitet	Johanna Söderström
Utvärderingsansvarig Linnéuniversitetet	Magnus Hagevi
Biträdande utvärderingsansvarig Mittuniversitetet	Gertrud Alirani
Biträdande utvärderingsansvarig Karlstads universitetet	Malin Rönnblom
Arbetslivsrepresentant RUFSS - riksdagens utvärderings- och forskningssekretariat	Thomas Larue
Studentrepresentant Karlstads universitet	Mira Jakobsson
Studentrepresentant Linnéuniversitetet	Alva Kling
Studentrepresentant Mittuniversitetet	Fabian Grönvik

Innehållsförteckning

1 SAMMANFATTNING	4
2 INLEDNING	6
BEDÖMARGRUPPENS ARBETSSÄTT	7
3 STATSVETENSKAP	10
3.1 SAMMANFATTNING OCH REFLEKTIONER FÖR HELA HUVUDOMRÅDET	10
<i>Bör åtgärdas</i>	10
<i>Måste åtgärdas</i>	11
3.2 BEDÖMNING AV UTBILDNINGSKVALITET PER EXAMENSNIVÅ	12
A. <i>Måluppfyllelse</i>	12
B. <i>Jämställdhetsperspektiv</i>	18
C. <i>Lärarnas kompetens</i>	19
D. <i>Utbildningens användbarhet</i>	21
E. <i>Utvecklings- och förbättringsarbete</i>	23
BILAGA 1: BEDÖMNINGSGRUNDER OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	26
BILAGA 3: LÄRANDEMÅL FÖR KANDIDATEXAMEN	29
BILAGA 4: LÄRANDEMÅL FÖR MAGISTEREXAMEN	30

1 Sammanfattning

Bedömargruppen vill först framhålla ett antal övergripande utmaningar. Svenska lärosäten befinner sig i en ekonomiskt utmanande situation och detta gäller i synnerhet humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnen. Detta får konsekvenser för möjligheterna att bedriva utbildning med god kvalitet. Även om ämnena kan arbeta med avvägningar, prioriteringar, samt effektivisera undervisning och fokusera utbildningsutbudet, så finns sparsamt med resurser för detta arbete – något som leder till en pressad arbetsmiljö. Många vetenskapliga discipliner i universitetsvärlden, inklusive statsvetenskapliga miljöer i Sverige, brottas med en skev könsfördelning med män i majoritet. En gemensam utmaning för ämnesmiljöerna i denna utvärdering är arbetet med mångfald på arbetsplatsen. Ämnena behöver stöttning och hjälp från ledande funktioner på lärosätena för att hitta fungerande och långsiktiga arbetssätt. Bedömargruppen vill också framhålla att det är ett universitetsövergripande ansvar att ta fram riktlinjer för hur lärosätet ska arbeta med AI i relation till utbildning även om ämnet i viss omfattning kan ta fram egna arbetssätt.

Bedömargruppens slutsats är att innehållet och upplägget i de statsvetenskapliga utbildningarna vid Mittuniversitetet är tillfredsställande och stimulerar till lärande. Ämnet har rätt kompetens för att bedriva undervisningen och studenterna blir väl förberedda för arbetslivet. Det finns också en tydlig progression mellan de olika utbildningsnivåerna. Studenterna har möjlighet att påverka sin utbildning genom kursvärderingar, representation vid centrala möten och vid andra specifika tillfällen. Innehållet i kurserna speglar ämnets forskning och det pågår ett utvecklings- och förbättringsarbete som är i takt med samhällets behov. En satsning på distansundervisning återspeglar ämnets formbarhet inför efterfrågan.

Bedömargruppen identifierar ett antal områden där utveckling och förbättring kan ske. De utmaningar som beskrivs av ämnet rörande rekrytering, både kort- och långsiktigt, är bekymmersamt i relation till kontinuitet och långsiktiga satsningar. Detta särskilt då den statsvetenskapliga miljön är relativt liten och således mer sårbar. Bedömargruppen anser att det kan behövas riktat stöd från fakultet och institutionsledning för att hantera frågan om rekrytering mer strategiskt.

Vad gäller kursernas innehåll så anser bedömargruppen att ämnet bör se över metodundervisningen och öka dess omfattning på masternivån. Ämnet bör också överväga att tydligare ta inspiration till uppsatsämnen som arbetslivet har identifierat som viktiga, vilket kan innebära att arbeta mer aktivt knyta kontakter

och få tips om exempelvis empiriskt material. Bedömargruppen anser också att det kan vara klokt att göra en genomlysning av utmaningar och möjligheter med två campus ur ett studentperspektiv, särskilt rörande gemensamma riktlinjer för feedback.

Vid bedömningen av uppsatserna framkom vissa kvalitetsbrister och att en del uppsatser inte har tillfredsställande måluppfyllelse. Detta gäller några uppsatser på alla nivåer. Bedömargruppens slutsats är därför att ämnet behöver göra en genomlysning av uppsatsinstruktionerna med fokus på tidigare forskning, kontextualisering av uppsatsämnet, och teori. Vårt förslag är att ämnet också ser över hur kalibrering av uppsatserna görs, om extern granskning kan bidra, och hur förbättringsmöjligheter kommuniceras till studenterna vid ett underkänt betyg.

Det framkommer tydligt i lärosätesintervjuerna att doktoranderna överlag anser att introduktionen till undervisning kan förbättras. Bedömargruppen anser att ämnet behöver ta fram en tydlig introduktion till undervisning för doktoranderna innan de börjar undervisa.

2 Inledning

Mittuniversitetet, Linnéuniversitet och Karlstads universitet har sedan 2016 samarbetat kring kvalitetssäkring av lärosätenas utbildningar under benämningen Treklövern. Som ett led i detta arbetar lärosätena med regelbundna utvärderingar med fokus på studenternas utbildning och möjligheter att nå goda resultat samt de förutsättningar som finns för att kunna bedriva utbildning med god kvalitet. För detta arbete tillsätts bedömaregrupper på minst 9 personer uppdelade i olika kluster.

Enligt instruktionerna så är bedömaregruppens huvudsakliga uppdrag;

att bedöma hur utbildningar inom klustret säkerställer såväl att studenterna får förutsättningar att nå målen som studenternas faktiska måluppfyllelse. Granskningarna ska även bidra till lärosätenas eget kvalitetsutvecklingsarbete inom utbildningarna. (Treklövern, 2025:3).

Denna rapport gäller den utvärdering som genomförts för kluster 2, närmare bestämt statsvetenskapligt inriktade utbildningar.

Bedömaregruppen består av tre externa ledamöter varav en med inriktning mot arbetslivsfrågor, tre lärosätesrepresentanter, och tre studenter som representerar de tre lärosätena.

Även om varje lärosäte har sitt unika utbud av kurser och program såväl som förutsättningar så finns det även ett antal gemensamma perspektiv som vi vill lyfta här i början av rapporten.

För det första så befinner sig svenska lärosäten i en ekonomiskt utmanande situation och detta gäller framför allt humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnen, som redan tidigare har haft lägre tilldelning när det gäller resurser till undervisning. Detta får konsekvenser för vilka möjligheter som finns för att bedriva utbildning med god kvalitet. Det är tydligt i våra intervjuer med lärosätena att det innebär avvägningar och prioriteringar, men även ett arbete med att effektivisera undervisning och fokusera utbildningsutbudet samtidigt som det inte finns några resurser till detta arbete – något som leder till en pressad arbetsmiljö.

För det andra så är lärosätena förhållandevis lika vad gäller storlek och historia rörande resan från högskola till universitet. Det gör att lärosätena har vissa gemensamma förutsättningar och utmaningar, vilket kan ses som en av anledningarna till att Treklövern upprättades som utvärderingsenhet och modell.

I samband med lärosätesintervjuerna beskrevs de statsvetenskapliga miljöerna som ingår i utvärderingen som relativt små vad gäller tillsvidareanställda. Det innebär

en sårbarhet i relation undervisningsinsatser, möjligheter till utveckling samt mångfald i arbetsmiljön. Men en liten miljö kan också vara positivt, exempelvis genom en närhet till andra kollegor, till andra ämnen, och till andra nivåer på universitetet. Den mindre miljön möjligheter till ett stöttande kollegium där medarbetarna känner varandra väl och där ett gemensamt och kollegialt arbete och förhållningssätt har stor potential att utvecklas. En viktig balansgång är dock att se till att medarbetare inte känner sig tvungna att avlasta varandra i kritiska lägen, exempelvis vid sjukskrivningar, utan ser till att lyfta mer strukturella utmaningar uppåt i systemet.

Det är ingen hemlighet att statsvetenskapliga miljöer i Sverige överlag har en skev könsfördelning med män i majoritet. En gemensam svårighet för lärosätena är att möjligheterna att anställa ny personal är begränsade vilket också gör att det är en utmaning att arbeta med mångfald på arbetsplatsen. Baserat på denna utmaning är det särskilt viktigt att arbeta strategiskt med den interna miljön och de interna förutsättningarna.

Utifrån dessa gemensamma utmaningar hos de tre lärosätena tar vi i rapporten fasta på vilka val de olika lärosätena gör för att hantera dessa och vilka konsekvenser det har för studenternas studiemiljö och utbildningarnas kvalitet. Utöver detta finns också fler frågor och perspektiv som är gemensamma för alla lärosäten såsom exempelvis användning av AI, studenters närvaro/frånvaro men det finns även mer lärosätesspecifika utmaningar.

Bedömargruppens arbetssätt

Bedömargruppens sakkunniga har läst och bedömt fyra slumpmässigt valda självständiga arbeten per huvudområde och examensnivå, förutsatt att tillräckligt många arbeten godkänts under de tre senaste läsåren. De självständiga arbetena har granskats utifrån examensmål som valts ut av Treklöverns ledningsgrupp (se bilagor). För varje mål ges längre fram i rapporten ett omdöme enligt en tregradig skala:

Omdöme	Kodning i rapport
Hög måluppfyllelse	3
God måluppfyllelse	2
Bristande måluppfyllelse	1
Aktuellt mål ej relevant i föreliggande arbete	-

Bedömningen av uppsatserna gjordes av de externa representanterna (exklusive arbetslivsrepresentanten och studentrepresentanterna) och lärosätesrepresentanterna (som inte bedömde uppsatser från det egna lärosätet).

Bedömningen gjordes utifrån de mallar som bedömargruppen haft till sitt förfogande och efter ett kalibreringsmöte och diskussion kring målen så bedömde varje representant uppsatser på alla nivåerna som ingår i utvärderingen. Efter detta samlades bedömargruppen i flera förberedande möten inför lärosätesintervjuerna. Ytterligare underlagsmaterial med instruktioner för uppsatsarbete begärdes in från lärosätena.

Bedömargruppen träffade under lärosätesintervjuerna fem olika grupper: en studentgrupp, en grupp bestående av doktorander som undervisar, en grupp med kvinnliga lärare, en grupp med lärare på metod- och uppsatskurser, och en grupp bestående av personer med ledaruppdrag. Anledningen till att bedömargruppen valt att intervjua en grupp med enbart kvinnor har sin bakgrund i den övergripande nationella bilden av en ämnesdisciplin som består av en övervikt av män samt att vi även ombetts att kommentera jämställdhetsperspektiv på utbildningsfrågor och som återfinns under del B. Om det finns könsmönster som påverkar undervisning och kvalitet i utbildningen så kan det vara lättare att samtala om det med enbart kvinnor närvarande. Bedömargruppen är medveten om att enbart ett fåtal studenter intervjuats och detta måste vägas in i bedömningen av det underlaget. Det framkommer dock att studenterna hämtat in information från andra sammanhang och från andra studentgrupper.

Studentperspektivet har bidragit till att öka förståelsen för utmaningar som framkommit och till att stärka indikationer från övriga underlag.

Vid bedömningen och genomläsningen av uppsatserna så är bedömargruppen medveten om att det slumpvisa urvalet av uppsatser kan innebära en skevhet i relation till kvalitet och betyg. Ett alternativ hade varit att få läsa uppsatser utifrån betyg. Bedömningsunderlaget för rapporten har således vissa begränsningar vilket vi har behövt förhålla oss till när det gäller tolkningar och slutsatser. Trots att bedömargruppen haft ett begränsat antal självständiga arbeten att bedöma och det inte går att dra några mer generella slutsatser om arbetenas kvalitet i stort har vi kunnat dra slutsatser om utmaningar vad gäller gränser för ett godkänt och därmed vad som utgör god kvalitet i utbildningen.

En reflektion är också att det vara mer givande att bedöma fler kandidatuppsatser än uppsatser på lägre nivå då bedömargruppen får en större bredd av uppsatser vilket skulle kunna ge mer precisa kommentarer. Dessutom är det först på den nivån studenter har möjlighet att skriva mer fylliga uppsatser.

Det är också viktigt att påpeka att utvärderingsinstruktionerna både rörande uppsatsbedömning och rapportmallen inte varit helt enkla att tyda och bedömargruppen har därför vid förekommen anledning gjort en egen tolkning av vad som är viktigt och rimligt att kommentera. Exempel på detta är bedömningen av jämställdhetsperspektiv under punkt B och bedömningen av självständigt arbete på fortsättningsnivån (B-nivån), ett arbete som ingår i högskoleexamen. Bedömargruppen vill här framhålla att bedömningsmallen för de självständiga arbetena på fortsättningsnivå (B-nivå) inte fungerar optimalt för hur ämnet valt att utforma uppgiften. Bedömargruppens kommentarer ska därför ses i det ljuset.

Bedömargruppens rekommendationer utgör en central del av rapporten och syftar till att stödja lärosätet i dess arbete med att utveckla och säkra kvaliteten i de aktuella utbildningarna. Rekommendationerna baseras på en samlad bedömning av underlag såsom självvärderingar, självständiga arbeten, intervjuer med personal och studenter samt annat underlag. Det betyder att vi effektiviserar framställningen i rapporten genom att referera till underlaget och att vi i begränsad omfattning lägger in direkta beskrivningar från ämnenas självvärderingar. Vi utgår från att alla parter är väl bevandrade i underlagen.

Bedömargruppens rekommendationer redovisas längre fram i följande form:

- vad som *är bra* och ger kvalitet i utbildningen och därför borde bevaras och stärkas samt kanske även spridas som goda exempel.
- vad som *bör åtgärdas* för att höja utbildningens kvalitet. Kvalitetsdrivande åtgärder som rekommenderas av bedömargruppen.
- vad som *måste åtgärdas* för att höja utbildningens kvalitet. Kvalitetsdrivande åtgärder där bedömargruppen menar att examensrätten kan hotas om inte åtgärd vidtas.
- *eventuella medskick*. Kommentarer och tips som bedömargruppen också vill förmedla.

3 Statsvetenskap

3.1 Sammanfattning och reflektioner för hela huvudområdet

Bedömargruppen går här igenom vad som ser ut att fungerar bra i dagsläget, vad som kan förbättras, och vad vi ser som mer angeläget att förändra.

Bedömargruppens slutsats är att innehållet och upplägget i de statsvetenskapliga utbildningarna stimulerar till lärande. Ämnet har rätt kompetens för att bedriva undervisningen och studenterna blir väl förberedda för arbetslivet. Det finns också en tydlig progression mellan de olika utbildningsnivåerna. Studenterna har möjlighet att påverka sin utbildning genom kursvärderingar, representation vid centrala möten och vid andra specifika tillfällen.

Innehållet i kurserna speglar ämnets forskning och det pågår ett utvecklings- och förbättringsarbete som är i takt med samhällets behov. En satsning på distansundervisning återspeglar ämnets formbarhet inför efterfrågan. Känslan av kollegialitet kan vara större i ett litet ämne vilket i grund och botten är positivt men det utgör också en potentiell sårbarhet.

Bör åtgärdas

I lärosätesintervjuerna berättade ämnets representanter om svårigheter att rekrytera till både tillsvidareanställning och vikariat, alltså både lång- och kortsiktigt. Det beskrivs som besvärligt i relation till kontinuitet och långsiktiga satsningar. Bedömargruppen anser att det kan behövas riktat stöd från fakultet och institutionsledning för att hantera frågan mer strategiskt.

Vid lärosätesintervjuerna framkom från studenthåll att det kan uppstå utmaningar på grund av lärosätets två campus. Det rör allt från olikhet i bemötande och feedback till studenter, till hur föreläsningar arrangeras. Bedömargruppen anser att det kan vara klokt att göra en genomlysning av utmaningar och möjligheter med två campus med fokus på ett studentperspektiv.

Ett annat perspektiv som ämnet bör se över är om det behövs en större metodkurs på magisternivån. Bedömargruppen undrar om 7,5 hp metod räcker för att studenterna ska kunna tillgodogöra sig relevant kunskap och kompetens inför uppsatsarbetet. En idé är också att komplettera med samlande workshops såsom exempelvis en "kval- eller kvantstuga".

Utbildningen förefaller vara väl arbetsmarknadsanknuten och bedömargruppen uppmanar ämnet att arbeta vidare med det nuvarande upplägget, bland annat genom att överväga att samla in och sammanställa frågeställningar som arbetslivet har identifierat som viktiga inför studenternas uppsatsarbete. Detta kan också

innebära att arbeta mer aktivt att knyta kontakter och få tips från arbetslivet så att studenter kan få kännedom om intressant data att analysera.

Måste åtgärdas

Vid bedömningen av uppsatserna framkom vissa kvalitetsbrister och att en del uppsatser inte har tillfredsställande måluppfyllelse. Detta gäller några uppsatser på alla nivåer. Bedömagruppens slutsats är därför att ämnet behöver göra en genomlysning av uppsatsinstruktionerna med fokus på vilken roll tidigare forskning spelar, kontextualisering av uppsatsämnet, teorianvändning, samt vilka uppsatser som godkänns genom att göra någon form av systematisk kalibrering och/ eller att arbeta mer med tättare men enklare extern granskning som utförs i samarbete med kollegor från andra lärosäten. Vårt förslag är också att ämnet ser över hur feedback ges på underkända uppsatser.

I lärosätesintervjuerna framkommer att doktoranderna överlag anser att deras introduktion till undervisning måste förbättras. Bilden av introduktion till undervisning är väldigt olika beroende på vilken grupp vi talade med. De som är relativt nyanställda med tillsvidareanställning är nöjda med introduktionen. Doktoranderna har dock en känsla av att bli inkastade i undervisningen utan tydlig introduktion och att den sker mer ad-hoc. Alla lärare beskrivs dock som öppna för frågor och diskussion om kurserna. Bedömagruppen anser att ämnet behöver ta fram en tydlig introduktion till undervisning för doktoranderna innan de börjar undervisa och att det också ska finnas en tydlighet i förväntan och tillgodoräknande av högskolepedagogiska kurser.

Att ämnet har en skev könsbalans beskrivs i både självvärdering och lärosätesintervjuer vad gäller tillsvidareanställd personal. Det får konsekvenser för könsbalansen på vissa kurser och i och med att det ofta finns önskemål på en jämn könsfördelning bland ledningsuppdragen så kan det också få konsekvenser för meriteringsmöjligheter när det inte finns så många kvinnor att tillgå i ämnet. Bedömagruppen ser att detta också bottnar i nationella mönster men uppmanar institutions-, fakultets- och universitetsledning att ge ämnet stöd i hur detta mönster kan brytas. Ämnet skulle också kunna arbeta mer proaktivt med att bryta mönstret genom att exempelvis försöka få riktade medel för post-docs och projektanställningar.

Alla svenska lärosäten påverkas av utvecklingen av AI. Avslutningsvis vill bedömagruppen framhålla möjligheter till att lärosätet kan avlasta de enskilda ämnena genom att mer proaktivt visa på möjliga strategier. AI-utvecklingen utmanar alla ämnen och det är centralt att de enskilda ämnets utvecklingsarbete kan dra nytta av lärosätesövergripande metoder och strategier.

3.2 Bedömning av utbildningskvalitet per examensnivå

Bedömarens uppgift är att utifrån inhämtad information göra bedömningen om utbildningarna uppfyller de uppställda bedömningsgrunderna. Nedan följer kommentarer om både positiva arbetsätt och åtgärder liksom kommentarer om brister och utmaningar.

A. Måluppfyllelse

Utbildningen är utformad och genomförs på ett sådant sätt så att studenterna, när examen utfärdas, har uppnått examensmålen inom kunskapsformerna: kunskap och förståelse, färdighet och förmåga samt värderingsförmåga och förhållningssätt.

Frågeställningarna i denna del som handlar om hur väl olika perspektiv säkerställs, kan det tolkas på två sätt. Det kan tolkas som att det redan är klarlagt att det säkerställs väl och frågan är bara hur väl. Vi har dock valt att tolka frågan som mer öppen, alltså hur måluppfyllelse säkerställs.

Hur väl säkerställs att studenterna har nått de valda examensmålen?

- *Högskoleexamen*

	Mål				
Arbete	K1	K2	K3	F1	V1
1	2	2	1	1	-
2	2	2	1	1	-
3	1	1	1	1	1
4	2	1	2	1	-

Innehållet i de självständiga arbeten som har utvärderats i relation till Högskoleexamen motsvarande inte självständiga och fullt utvecklade studier, utan kan beskrivas som upplägg för planerade uppsatsarbeten. I den mån frågeställningar eller designval redovisades i arbetenas inledning matchade dessa inte det som i övrigt redovisades i texten, vilket indikeras i matrisen ovan med att måluppfyllelse för F1 (samla och värdera information) är bristfällig i dessa

självständiga arbeten. I arbetena finns en otydlig användning av olika typer av material, till exempel när påståenden från myndigheter inte behandlas annorlunda än forskningsresultat. Med ett undantag visade dessa arbeten på en bristfällig tillämpning av metoder. Men flera av texterna framstod också som ofärdiga med formaliafel och avsaknad av centrala perspektiv som teori och tidigare forskning. Att dessa arbeten inte utgör traditionella uppsatser från ax till limpa bekräftas i samtal med ämnet. Den mall bedömagruppen arbetat med matchar således inte syftet och upplägget för det självständiga arbetet. Bedömagruppen uppmanar ämnet att överväga att antingen inte erbjuda Högskoleexamen eller förtydliga och försäkra sig om att utformningen av dessa arbeten möter målen med Högskoleexamen.

- *Kandidatexamen*

	Mål						
Arbete	K1	K2	K3	K4	F1	F2	V1
1	2	1	3	2	2	1	1
2	2	2	1	1	1	2	2
3	1	1	1	1	1	1	1
4	2	2	2	2	2	3	2

En del kandidatuppsatser bygger sin redovisning av tidigare forskning på översikter i stället för primära forskningsrapporter. Det är tveksamt om en forskningsöversikt byggd på andra översikter är rimlig nivå för kandidatuppsatser. Vårt förslag är att se över instruktionerna till studenterna inför uppsatsarbetet och till exempel klargöra förväntningarna av redovisning av tidigare forskning. Ett återkommande problem i uppsatserna är att olika delar (teori, metod och analys) inte relaterar till varandra. Ibland redovisas de val som görs i de olika delarna dåligt och ibland saknas analysverktyg.

- *Magisterexamen*

	Mål					
Arbete	K1	K2	K3	F1	V1	V2
1	2	1	1	1	1	1
2	2	1	2	1	1	1
3	2	2	2	1	1	2
4	3	2	2	2	3	2

På magisternivån har uppsatserna en relativt stor variation i grad av måluppfyllelse. En uppsats är speciellt ambitiös. Ett par uppsatser har bristande måluppfyllelse på K2 (fördjupade kunskaper inom vissa delar av området) där problemen med tidigare forskning liknar det som nämndes för kandidatuppsatserna. Återigen är vårt förslag är att se över instruktionerna till studenterna inför uppsatsarbetet och till exempel klargöra förväntningarna av redovisning av tidigare forskning. Dessutom bör lärarkollegiet diskutera frågan och diskutera vad som krävs av en forskningsöversikt för att uppsatsen ska godkännas. Andra områden som måluppfyllelsen ofta brister är F1 och V1 som rör studentens förmåga att genomföra analyser utifrån sitt material och värderingsförmåga. Bedömargruppen uppmanar också ämnet att vara tydliga med hur denna uppsatsform ska översättas på engelska så att skillnaden mellan svensk magister och master blir tydlig. Möjligtvis kan glidningen förklaras av att magisteruppsatsen är på 30 hp vilket vanligtvis bara gäller för uppsatser på masternivå.

- *Hur väl säkerställs att utbildningens utformning sammantaget skapar förutsättningar för måluppfyllelse?*

Utbildningens utformning är sammantaget på flera sätt väl avvägd för att skapa förutsättningar för god måluppfyllelse, exempelvis att utbildningens kurser är forskningsanknutna genom att bland annat ta vara på kompetens och intressen

hos lärarna, samtidigt som utbildningsprogrammen delvis bygger på samarbete med andra ämnen vilket skapar möjlighet till en bredare utbildning.

Rörande utbildningens utformning, ser vi några områden där ämnet kan stärka förutsättningarna för måluppfyllelse. På B-nivån behöver lärarkollegiet diskutera relationen mellan det självständiga arbetet som görs och måluppfyllelsen för Högskoleexamen. Det kan också kommuniceras tydligare till studenterna att denna del i utbildningen även ska betraktas som en del av metodkursen. Ett sätt att kommunicera vad som avses med ett kortare vetenskapligt arbete är att ge studenterna en färdig uppgift att genomföra med en föreskriven metod som kan utföras på kort tid. Det är även möjligt att genomföra ett sådant kortare vetenskapligt arbete i par eller i grupp.

Om magisterprogrammet ses som forskningsförberedande bör ämnet överväga en mer omfattande metodkurs än 7,5 hp. I jämförelse med andra lärosäten är det ovanligt att studenterna genomför ett så omfattande uppsatsarbete på 30 hp utan det brukar vara 15 hp på en magisterkurs. Uppsatsarbeten på 30 hp sker främst på masternivå, varför det kan bli otydligt för studenterna vad de går för utbildning. Problemet blir extra tydligt om ämnet utvecklar en ny masterutbildning med en uppsats på 30hp. Hur ser studenterna skillnad på olika utbildningar?

Undantaget B-nivån är bedömargruppen tveksam till att studenter ska skriva kandidat- och magisteruppsatser i par, även om en sådan reform skulle spara ekonomiska resurser och öka genomströmningen. Bedömargruppen kan förstå att en sådan reform skulle spara ekonomiska resurser, och eventuellt öka genomströmningen, men erfarenheter från andra lärosäten visar att parskrivna uppsatser kommer med andra kostnader. Betygsbedömningen blir mindre rättssäker, det ökar free-rider-problemen, och det minskar den vetenskapliga nyfikenheten hos studenterna. Parskrivande är enklare att genomföra på lägre nivåer men på kandidat- och masternivå kan det finnas anledning att låta studenter skriva själva, särskilt de med uttalade behov. Då finns det alltid en risk att hamna i en diskussion om rättvisa. Vad är särskilda skäl för att få skriva själv? Det är bra att ämnet och lärosätet i stort diskuterar hur AI förändrar utbildningen, exempelvis rörande riskerna för plagiat och fusk. Ämnet har även varit tydlig och konsekvent i sina instruktioner till studenterna om vad man får och inte får göra med AI. En tänkbar vidareutveckling skulle även kunna vara att ytterligare öka studenternas AI-kompetens genom att integrera AI i undervisningen och då inte minst som ett metodverktyg som rätt använt – det vill säga etiskt, källkritiskt och reflekterande – kan vara ett bra stöd i studenternas lärande och ett verktyg i framtida yrkesliv.

Att utbildningen sker på två campus innebär vissa utmaningar. När lärare som är stationerade vid ett campus pendlar till det andra campuset för att undervisa kan lärarna uppfattas som mindre tillgängliga för studenterna. Det kan röra möjligheter att diskutera feedback och att lärare på olika campus också gör olika. Flera studenter har långt till campus, varför distansundervisning är vanligt. Även då ökar risken för att studenterna upplever att lärarna är mindre tillgängliga. Ett förslag är att ämnet utvecklar en policy där tillgänglighet inkluderas i timfördelning med förväntad lärarnärvaro på campus eller tillgänglighet på annat sätt.

- ***Hur väl säkerställs att utbildningen genomförs så att studenterna stimuleras i sitt lärande och kunskapsutveckling mot de valda examensmålen?***

Generellt genomförs utbildningen så att studenternas lärande stimuleras, exempelvis genom forskaranknutna kurser, kompetenta och engagerade lärare, kontinuitet i bemanning och innehållet i kurserna. Ett exempel på hur utbildningen genomförs och som vi tror hjälper till att stimulera studenterna i sitt lärande, är de videor som lärarna gör om sin egen forskning. Dessa videos kan studenterna sedan ta del av inför val av handledare. Det ökar också möjligheterna för studenterna att tydligare knyta sina uppsatssämnen till aktuell och pågående forskning på Mittuniversitetet. Att studenterna på magisterprogrammet presenterar sina uppsatser för studenter på lägre nivåer bör vara ett för båda parter givande inslag i utbildningen.

Det finns dock ett antal områden där aspekter av genomförandet skulle kunna utvecklas:

Liksom vid många lärosäten vittnar både studenter och lärare om att studenterna brister i närvaro på främst föreläsningar men även på obligatoriska moment. Detta påverkar måluppfyllelsen vad gäller läromålet om kunskap och förståelse. Det blir en ökad administration kring kompletterande moment liksom att det drabbar de studenter som faktiskt är på plats och kvalitén på gemensamma övningar som bygger på studenternas närvaro – som olika typer av seminarier för lärande – riskerar att urholkas.

I relation till metodkurser och uppsatskurser finns ett antal områden där ämnet kan utveckla undervisningen. Kunskap i kvantitativ metod behöver förbättras inför magisteruppsatserna. Detta kan hanteras på olika sätt. Inför magisterkursen behöver lärare ha tillvägagångssätt för att kontrollera studenternas aktuella metodkunskap och utifrån detta utforma de inslag av repetition som behövs för att sedan gå vidare till undervisning inriktad på progression i metodkunskap. Det

kan även finnas behov av att se över vilka krav på förkunskaper som ställs på studenterna. Ett förslag är att öka inslaget av vetenskapliga artiklar i undervisningen på lägre nivåer. Detta kan ge studenterna en klarare bild av vetenskapliga ideal inför uppsatsskrivande.

Det är viktigt att antalet lärartimmar för att handleda uppsatser inte är för litet. Ämnet bör fundera på hur timfördelningen för handledning ska variera mellan uppsatser på olika nivåer i undervisningen: mindre timmar på B-nivå och mer på magisternivå osv. Olika lärargrupper har olika erfarenhet vad gäller handledning på olika nivåer i utbildningen. Bedömargruppen menar att det är viktigt att ämnet har en tydlig plan för hur olika kompetenser används på olika nivåer. Studenterna kommer alltid behöva fördjupa sig i sin metod på uppsatsen. Därför bör ämnet överväga att genomföra gemensamma lösningar på problem som går igen i olika uppsatser: exempelvis gemensam statistikhjälp och kvalmetodstuga. På så sätt avlastas enskilda handledare och undervisningen behöver inte upprepas för individuella studenter.

Vårt intryck från lärosätessamtalen är att lärarna arbetar på olika sätt med handledning. Bland annat verkar lärare ge olika mycket feedback. Vi noterar att en del lärare handleder många uppsatser samtidigt. Det riskerar att försämra kvaliteten på handledningen, speciellt om timfördelningen för handledning per uppsats är liten. Även om handledning diskuteras av kollegiet på lärarmöten, bör det ske mer systematiskt, så att lärarkollegiet utarbetar en samsyn av vad handledningen ska ta upp och hur mycket handledning studenterna ska få. Examinationerna av självständiga arbeten ter sig personalintensiva. Det är tveksamt om varje uppsats ska bedömas av två lärare. Ett alternativ är att effektivisera resursanvändning till uppsatser där det finns tveksamhet i bedömningen och som behöver diskuteras med ytterligare en lärare. En del lärare på Mittuniversitetet nämnde att uppsatser som de inte tyckte skulle bli godkända ändå blev det. Vårt förslag är att ämnet ser bedömningsverktygen överlag men också vilken typ av feedback som ges till studenter som fått underkänt.

Det är oklart om studenterna förväntas delta på andra uppsattsseminarier utöver sitt eget försvar och opposition på annan uppsats och om studenternas insats i så fall bedöms. Ett aktivt deltagande på andra studenters seminarier kan vara ett viktigt pedagogiskt tillfälle där studenterna kan få se en större bredd på studier, men också notera såväl återkommande problem i uppsatsarbetet som lära sig genom goda föredömen.

Generellt bör ämnet se över mängden examinationsmoment på utbildningen som helhet. Att betygsätta studenter tar tid. Här skulle ämnet kunna jobba mer strategiskt genom att genomföra en diskussion om när det behövs graderade

betyg eller inte och om det är möjligt att ge ett samlat betyg till de moment som nu bedöms separat. Då kan en större del av lärarnas arbete läggas på direkt undervisning som hjälper studenten att utvecklas.

B. Jämställdhetsperspektiv

I utbildningen ska ett jämställdhetsperspektiv vara säkerställt och integrerat i såväl utformning som genomförande.

- *Hur väl säkerställs att jämställdhetsperspektivet är integrerat i utbildningen?*

Det är inte helt klart vad som avses med frågan om jämställdhetsperspektiv.

Bedömggruppen har valt att lägga fokus på om könsbalansen i ämnet har en påverkan på utbildningens innehåll, vem som undervisar och hur det i sin tur påverkar studenterna, samt om det finns några övriga könade mönster i undervisningen eller i studentgrupperna.

Integrering av könsperspektiv i undervisningen påverkas av en rad olika faktorer.

Det handlar dels om hur könsperspektiv integreras i själva innehållet i utbildningen och det handlar också om könsbalansen bland lärare och i studentgrupperna. Självvärderingen tar upp flera exempel på hur könsperspektiv integreras i upplägg och examination av kurser. De studenter som bedömggruppen träffade menade att könsperspektiv finns med i utbildningen på olika kurser och på olika sätt. På vissa kurser uppfattas det som lite påklippt men på andra kurser är det tydligt integrerat, inte minst på kurser som drivs av lärare som forskar på området. Här varierar också synen på könsbalans beroende på vilket campus studenten befinner sig vid där ämnet vid det ena campuset uppfattas som mansdominerat medan det andra uppfattas som kvinnodominerat. Det finns en uppfattning om att kvinnliga lärare är lite mer tillmötesgående och tillgängliga.

Bland de lärargrupper som bedömggruppen samtalat med finns en stor medvetenhet om skevheten i könsbalansen bland de tillsvidareanställda i ämnet och att det påverkar studenterna om de träffar kvinnor eller män på olika typer av kurser. Åtgärder som vidtagits är att stärka könsbalansen på kurserna, bland annat metodkurserna. Skevheten rörande könsbalansen i ämnet är något som också diskuterats i samband med rekrytering. Utmaningen har varit att det huvudsakligen är män som sökt tjänsterna. Skevheten har enligt lärosätesintervjuerna tagit sig olika former, bland annat genom att det åtminstone tidigare varit så att män i större utsträckning utvecklat forskningsidéer medan kvinnor i

ämnesgruppen i större utsträckning arbetat med kursutveckling. För att kunna locka en bred uppslutning av sökande till tjänster så är det viktigt att uppvisa att det finns meriteringsvägar, att ämnet arbetar aktivt med jämställdhet och jämlikhet, och att det är en inkluderande arbetsmiljö.

Ämnet har också arbetat med att dra lärdom av hur andra lärosäten i liknande storlek arbetat med frågan och genom att se över utbildningsutbudet för att se om detta kan påverka både studentgruppernas struktur och de som söker tjänster. En annat viktigt perspektiv rörande könsbalansen är att det finns en förväntan på att chefs- och ledarskapsuppdrag ska fördelas mellan både kvinnor och män och i och med att det finns färre fast anställda kvinnor så kan det innebära utmaningar rörande främst vetenskaplig meritering.

C. Lärarnas kompetens

Lärarnas kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym och innehåll samt att lärarnas kompetens nyttjas så att studenterna kan uppnå examensmålen.

- *Hur väl säkerställs att den undervisande personal som studenterna kommer i kontakt med under utbildningen har adekvat vetenskaplig/konstnärlig kompetens, beprövad erfarenhet och pedagogisk kompetens, samt att denna kompetens kontinuerligt utvecklas i lärarkollegiet?*

Ämnet har flera inslag som tillsammans stärker att den undervisande personalen har den kompetens, och särskilt den pedagogiska kompetens som behövs, som till exempelvis att ämnet eftersträvar att lärare har forskaranknytning till de ämnen i vilka de undervisar, studierektorer som försöker att ligga steget före i planeringen, tillgången till pedagogiska caféer på Mittuniversitetet, möjligheter att ta på sig meriterande uppdrag samt medarbetare söker och tilldelas pedagogiska utvecklingsmedel.

På några områden finns det utrymme för utveckling. Vid intervjuerna framkom ett behov att ge ett större stöd till doktorander som undervisar, speciellt när de introduceras till undervisningen. Ämnets tillit till informella strukturer har varit för stor och behöver i stället synliggöras och göras mer systematiskt för både seniora lärare och ämnets ledning (som ska introducera) och doktorander (som ska introduceras). Även när det finns dokument tycks det som introduktion till undervisning ofta sker på grund av plötsliga omständigheter och med kort varsel utan långsiktig planering där den policy som finns i dokument frångås.

Doktorander, i alla fall i ett tidigt skede i avhandlingsarbetet, bör inte ha kursansvar, varken formellt eller informellt.

Pedagogiska kurser bör inkluderas i arbetstiden motsvarande kursens omfång och det är oklart om så är fallet. Undervisande personal bör beredas pedagogiska utvecklingssamtal i syfte att kontinuerligt bli en mer kompetent lärare, antingen som en systematisk del av medarbetarsamtalen eller på annat sätt. Om utvecklingssamtal om undervisning är lika självklart som samtal om forskningsmeritering kan dessa dels utveckla lärare, dels höja undervisningens status i relation till forskning. Självvärderingen konstaterar att ämnet kan bli bättre på att systematiskt samtala om pedagogisk meritering.

Pedagogiskt utvecklingsarbete är också viktigt för att motverka att det finns för stora skillnader i kompetensnivåer mellan lärare. I intervjuerna indikerade lärare att det i ämnet finns områden där lärarkompetensen har brister och områden där kompetens finns i lärarlaget med inte delar mellan medarbetare. I våra intervjuer framkom att studenterna upplevde en stor variation i olika lärarnas undervisningsengagemang, tillgänglighet, grad av konstruktiv feedback, och föreläsningskompetens. Det är viktigt att undervisningstillfällena ger mer än vad som står att läsa på powerpoint-bilder, både av pedagogiska skäl och för att uppmuntra studenters närvaro på exempelvis föreläsningar. Det är också viktigt att lärare är föredömen och bemöter studenter med respekt, särskilt om de engagerar sig i undervisningen och kommer med inspel.

Att ämnet är litet skapar också en känd sårbarhet när enstaka kollegor blir sjuka, eller av andra anledningar inte kan fullgöra planerad undervisning. När annan personal går in med kort varsel kan det ha konsekvenser för kvaliteten på undervisningen, då överlämningen kan vara bristfällig, den nya läraren kan sakna kännedom om kursens helhet eller ha svag personlig forskningsanknytning till kursens innehåll. Ämnet bör därför fundera på hur personal ersätts när någon går in med kort varsel. Till exempel kan någon som med kort varsel tar över en kurs få en större timfördelning. Det är också viktigt att kursplaner och annat studiematerial är väldokumenterat och tillgängligt för den lärare som tar vid. En del lärare gjorde en koppling mellan sjukskrivning och överbelastning inom undervisningen, medan andra inte såg den kopplingen. Utöver ren personalvård riskerar en överbelastning inte vara bra för undervisningen och bör gemensamt uppmärksammas av institutionens och ämnets ledning.

- *Hur väl säkerställs att lärarnas vetenskapliga/konstnärliga kompetens, beprövade erfarenhet och pedagogiska kompetens*

tillvaratas i utbildningen, så att studenterna kan nå examensmålen?

Se svar på ovanstående fråga.

- *Hur väl säkerställs att utbildningen har relevant forskningsanknytning?*

Det finns en tydlig ambition att kurser ska bemannas med lärare som forskar på de områden som rör kursen. Risken finns att detta frångås för att kursutbudet som helhet behöver fyllas med lärare. När det gäller inkorporeringen av forskningsanknytning på specifika kurser, gav våra intervjuer blandade intryck. Intervjun med studentrepresentanter gav indikationer på att denna koppling finns men att den ibland upplevdes som långsökt, otydlig eller helt frånvarande.

För att undervisning ska vara forskningsanknuten är det viktigt att lärare har möjlighet att forska i tjänsten. Enligt information från ämnet har alla 5% administrativ tid samt en rörlig procentsats för kompetensutveckling. Den beskrivs ligga runt 15% men varierar från år till år. Att procentsatsen varierar kan utgöra ett problem med kontinuitet i forskningen och bedömargruppen uppmanar ämnet och institutionen att fundera över hur fördelningen av medlen görs i relation till vem som har störst behov av meritering.

D. Utbildningens användbarhet

Utbildningen ska vara användbar för studenterna och samhället.

- *Hur väl säkerställs att utbildningen och dess innehåll är användbar för studenter och samhälle?*

Så långt som bedömargruppen har kunnat inhämta finns vid ämnet en uttalad ambition och rimlig leverans med avseende på utbildningens arbetslivs- och samhällsrelevans. Såväl ämnets självvärderingsunderlag som intervjuer vid lärosätet ger bilden av en utbildningsmiljö där arbetslivsanknytningen är väl organiserad, inte minst på programnivå. Praktik är en medveten strategi, det finns en praktiksamordnare och ansökningsstöd. Samhällsvetarprogrammet har ett branschråd med arbetsgivare, programansvariga och studentrepresentanter. Det finns också ett ovanligt konkret exempel på att externa och studentnära synpunkter faktiskt påverkat utbildningens utformning (beslutet att flytta praktiken senare i programmet efter inspel från studenter och branschråd). Branschkvällar ordnas (och till dessa bjuds branschrådet in), ibland i samarbete med andra program. En annan aspekt av utbildningens arbetslivsrelevans är det tydliga stöd som ämnet ger med avseende på hur AI-verktyg får och inte får

användas i utbildningen. På så sätt ges en delvis god grund att använda verktyg rätt, det vill säga etiskt, källkritiskt och reflekterande. Ämnet har dock inte fullt ut därutöver integrerat AI i utbildningen, det vill säga som metod och verktyg och ytterst som ett stöd i såväl studenternas lärande som i det framtida yrkesliv. Gruppen bedömer sammantaget att dessa aktiviteter ger goda grundförutsättningar för att tillhandahålla en utbildning med ett innehåll som är användbar för studenter och samhälle.

Bedömaregruppen vill även peka på några aspekter där det finns viss förbättringspotential. Arbetslivs- och samhällsrelevansen framstår som mindre jämnt integrerad på kursnivå. Lärare och studenter beskriver gästföreläsningar men även förekomsten av autentiska examinationsuppgifter och problemställningar i undervisningen som delvis lärarberoende. Företrädare för ledningsgruppen ser sådana moment som intressanta att utveckla vidare och som potentiella ämnen för exempelvis ett ämnesinternat. Även uppsatsarbetets koppling till arbetsliv och samhälle framstår på marginalen som indirekt snarare än systematiskt uppbyggd.

Bra åtgärder/aspekter för utbildningens kvalitet

Sammanvägt utifrån det ovannämnda anser bedömaregruppen att (a) branschråd och branschkvällar samt (b) praktikkurser samt tillhörande konkreta insatser som praktiksamordnare och ansökningsstöd utgör aspekter i dagens utbildningar som ger goda förutsättningar till kvalitet i utbildningen. Särskilt torde ämnets konkreta och strukturella samverkan med branschråd kunna utgöra en god potential för att löpande stämma av och stärka ämnets arbetsmarknadsanknytning.

Bör rekommendationer för att höja utbildningens kvalitet

Vår bedömning är att två åtgärder bör övervägas för att höja utbildningens kvalitet i relation till arbetslivet. Den första åtgärden handlar om att fortsatt arbeta vidare med branschråd och andra aktörer i syfte att ytterligare stärka det reella innehållet i utbildningens arbetsmarknadsanknytning: Genom att underlätta för praktikplatser. Genom att överväga att öka förekomsten av exempelvis autentiska examinationsuppgifter och problemställningar (exempelvis med fall från exempelvis JO-beslut, myndighetsrapporter, e.d.). Den andra åtgärden handlar om att ämnet bör överväga att sammanställa inspiration och tips inför studenternas uppsatsarbeten om frågeställningar som det omgivande samhället har identifierat som relevanta. I sammanhanget noterar bedömaregruppen att handledare på magisternivå presenterar sin forskning i korta filmer och att

studenter ibland uppmuntras att välja ett ämne nära handledarens forskningsområde, vilket är positivt. Men kanske kan uppsatsarbetet göras än mer arbetslivs- och samhällsrelevant.

E. Utvecklings- och förbättringsarbete

I utbildningen ska ett utbildningsnära utvecklings- och förbättringsarbete vara säkerställt.

- *Hur väl säkerställs att ett systematiskt, effektivt och utbildningsnära utvecklings- och förbättringsarbete genomförs?*

I bedömargruppens arbete har vi särskilt undersökt vilka övergripande rutiner och vilken systematik som finns för utvecklings- och förbättringsarbete i relation till undervisning och hur dessa rutiner uppfattas av lärarna. Bedömargruppen har även ställt frågor om lärares löpande och mer utbildningsnära utvecklingsarbete. Utvecklingen av utbildningen sker både löpande och systematiskt. I det löpande arbetet handlar det mycket om utveckling kopplad ett informellt lärande mellan kollegorna. Ämnet använder ett dokument med information, som kontinuerligt uppdateras, och som är ett levande utvecklingsdokument. I det formella arbetet spelar programansvariga stor roll för utvecklingen men det gör även andra formella roller. Något som är både en tillgång men som också kan skapa komplikationer är att utvecklingsarbetet sker på två campus. I intervjuerna framkommer att det finns gemensamma och lite större planeringsmöten som upplevs bra och konstruktiva, men det beskrivs också att det byggs upp en viss distans mellan campus-delarna som ibland är svår att överbrygga. Bedömargruppen föreslår att ledningsfunktionerna i ämnet tittar närmare på hur denna distans kan överkommas och om det behövs fler formella strukturer för detta.

För att stötta i introduktionen av ny personal så arbetar ämnet med mentorer vilket bedömargruppen ser som positivt. Som vi tidigare nämnt framkommer två helt olika bilder av hur introduktion till undervisning går till där doktoranderna överlag efterlyser en bättre introduktion men där introduktionen av nyanställda verkar fungera bra. Hur medarbetare introduceras till undervisning kan ha konsekvenser för utvecklings- och förbättringsarbete. Lärarlagen beskrivs som viktiga grundbultar i utvecklingsarbetet men om introduktionen till hur kursutvecklingsarbete går till blir mer ad-hoc riskerar ett sådant arbete i värsta fall att hjulet uppfins igen och att arbetet blir mindre tidseffektivt.

Vid intervjuerna och i självvärderingen framkommer vissa könade mönster när det gäller utvecklings- och förbättringsarbete. Detta baseras på en generell bild från lärosätessintervjuerna om att männen i ämnet, åtminstone tidigare ägnat sig mer åt forskning och att kvinnorna i ämnet ägnat sig mer åt undervisning och administrativa uppdrag. Detta påverkar utvecklingsarbetet på så sätt att kvinnorna tenderar att arbeta mer med att utveckla undervisning och männen mer med att utveckla forskningsidéer. Detta har konsekvenser för vilka lärare studenter möter på olika kurser, men också vilka lärare och vilken undervisning som har större forskningsanknytning. Som tidigare nämnts så föreslår bedömargruppen att ämnet fortsätter att diskutera könade mönster vad gäller utvecklings- och förbättringsarbete samt tar hjälp av universitetsövergripande stöd kring detta.

Det pågår flera processer där bland annat diskussioner förs om nya program. Samtidigt framkommer en pressad situation rörande arbetsbelastning och ekonomisk åtstramning. Det framförs dock att det finns vissa medel att söka på både fakultetsnivå och universitetsnivå när det gäller utvecklingsarbete. Bedömargruppen vill ändå uttrycka en oro för hög arbetsbelastning vid utveckling av nya kurser och program samt att de existerande programmen bygger på samarbeten med andra ämnen vilket också kan vara extra tidskrävande. Bedömargruppen kan konstatera att det funnits en utmaning rörande sjukskrivning. Det beskrivs något olika i intervjuerna där en bild är att det främst haft andra orsaker än undervisning och där en annan är att det finns kopplingar till arbetsbelastning och utvecklingsarbete i relation till undervisning. Oavsett vilken bild som stämmer innebär en återgång till arbete efter sjukskrivning en utmaning, särskilt när det gäller undervisning, när det är så pass hög arbetsbelastning.

- ***Hur väl säkerställs att studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen?***

Frågorna till studenterna har inriktats på att förstå både vilka formella möjligheter som finns för studenterna att påverka sin utbildning, och vilka andra vägar till inflytande och påverkan studenter har. Genom kursvärderingarna har studenterna en möjlighet att ge feedback på sin utbildning men det uppfattas som oklart om synpunkterna leder till förändring. Det går också att lyfta frågor direkt med lärare på olika sätt men uppfattningen är att det varierar från lärare till lärare hur lyhörda de är. Ett problem som studenterna menar att de återkommande påpekat är att en del lärare ger begränsad feedback på genomförda uppgifter och att kritiken rörande detta inte mötts med åtgärder eller annan respons. Samtidigt

upplever studenterna att det ändå finns stora möjligheter att påverka, bland annat genom olika typer av studentkårsuppdrag och representation vid centrala möten såsom programråd. Det är dock svårt att rekrytera studenter till den typen av uppdrag. En förklaring som ges är att studenter är tidspressade och där många arbetar vid sidan av. En annan förklaring är att de inte upplever att de tas på allvar. Här kan enskilda lärare göra stor skillnad; om en student uppfattar att de blir lyssnade på i dessa sammanhang är det också troligare att det tänker att ämnet som helhet är mottagligt för studentpåverkan.

Utifrån både självvärdering och intervjuer med kollegiet är det bedömarens mening att ämnet arbetar medvetet och strukturerat med studentinflytande och försöker säkerställa detta i den mån det är möjligt utifrån utmaningen att få studenterna att delta i rådgivande sammanhang samt besvara kursutvärderingar. Detta mönster är liknande vid många lärosäten och kan också ses i ljuset av den utmaning som ämnet själv pekar på: studenternas bristande närvaro vid undervisningstillfällen och då särskilt föreläsningar. Studenter tenderar att välja bort icke-obligatorisk undervisning till förmån för exempelvis yrkesarbete. Med andra ord framträder en slags negativ spiral, där få undervisningstimmar leder till sämre deltagande hos studenterna, trots att det borde kunna leda till att studenterna prioriterar de få undervisningstillfällen som ges.

Bilaga 1: Bedömningsgrunder och frågeställningar

<p>A. Utbildningen är utformad och genomförs på ett sådant sätt så att studenterna, när examen utfärdas, har uppnått examensmålen inom kunskapsformerna: kunskap och förståelse, färdighet och förmåga samt värderingsförmåga och förhållningssätt.</p>	
<p>Anvisning <u>bedömagrupp</u> (vad ska bedömas)</p>	<p>Anvisningar <u>skribenter</u> (vad ska beskrivas)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Hur väl säkerställs att studenterna har nått de valda examensmålen? • Hur väl säkerställs att utbildningens utformning sammantaget skapar förutsättningar för måluppfyllelse? • Hur väl säkerställs att utbildningen genomförs så att studenterna stimuleras i sitt lärande och kunskapsutveckling mot de valda examensmålen? • 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Hur bidrar utbildningens olika delar till att skapa förutsättningar för att sammantaget uppfylla utbildningens samtliga examensmål? 2) För de utvalda examensmålen¹: beskriv kopplingen mellan examensmål, lärandemål, undervisning och examination (konstruktiv länkning). 3) Hur arbetar ni med att säkerställa att undervisningen fokuserar på att stimulera studenternas lärande och kunskapsutveckling? 4) Om inga självständiga arbeten lämnats till bedömagruppen: Bifoga och beskriv examinationsuppgifter som visar hur de valda examensmålen examineras.
<p>B. I utbildningen ska ett jämställdhetsperspektiv vara säkerställt och integrerat i såväl utformning som genomförande.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Hur väl säkerställs att jämställdhetsperspektivet är integrerat i utbildningen? 	<ol style="list-style-type: none"> 5) Hur arbetar ni för att säkerställa att ett jämställdhetsperspektiv är integrerat i utbildningen?
<p>C. Lärarnas kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym och innehåll samt att lärarnas kompetens nyttjas så att studenterna kan uppnå examensmålen.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Hur väl säkerställs att den undervisande personal som studenterna kommer i kontakt med under utbildningen har adekvat vetenskaplig/konstnärlig kompetens, beprövad erfarenhet och pedagogisk kompetens, samt att denna kompetens kontinuerligt utvecklas i lärarkollegiet? 	<ol style="list-style-type: none"> 6) Vilken vetenskaplig/konstnärlig, beprövad erfarenhet och pedagogisk kompetens har den undervisande personal som studenterna kommer i kontakt med under utbildningen? 7) Hur tillvaratas lärarnas vetenskapliga/konstnärliga, beprövad erfarenhet och pedagogiska kompetens i

¹ Väljs av ledningsgruppen inför varje utvärderingsomgång.

<ul style="list-style-type: none"> • Hur väl säkerställs att lärarnas vetenskapliga/konstnärliga kompetens, beprövade erfarenhet och pedagogiska kompetens tillvaratas i utbildningen, så att studenterna kan nå examensmålen? • Hur väl säkerställs att utbildningen har relevant forskningsanknytning? 	<p>utbildningen, så att studenterna kan nå examensmålen?</p> <p>8) Hur säkerställs att undervisande personal har adekvat pedagogisk kompetens?</p> <p>9) Hur sker anknytning till forskning i utbildningen?</p>
D. Utbildningen ska vara användbar för studenterna och samhället.	
<ul style="list-style-type: none"> • Hur väl säkerställs att utbildningen och dess innehåll är användbar för studenter och samhälle? 	<p>10) Hur arbetar ni med att säkerställa att utbildningen ger kunskaper som studenterna har nytta av i arbetslivet och som bidrar till samhället?</p>
E. I utbildningen ska ett utbildningsnära utvecklings- och förbättringsarbete vara säkerställt.	
<ul style="list-style-type: none"> • Hur väl säkerställs att ett systematiskt, effektivt och utbildningsnära utvecklings- och förbättringsarbete genomförs? • Hur väl säkerställs att studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen? 	<p>11) På vilket systematiskt sätt och med vilken effekt sker det utbildningsnära utvecklings- och förbättringsarbetet?</p> <p>12) Hur arbetar ni för att säkerställa att det finns utbildningsnära studentinflytande?</p> <p>13) Vilka påvisbara resultat har studentinflytandet lett till?</p>

Bilaga 2: Lärandemål för högskoleexamen

Kunskap och förståelse - visa kunskap och inom det huvudsakliga området (huvudområdet) för utbildningen, inbegripen kännedom om områdets vetenskapliga grund och kunskap om några tillämpliga metoder inom området	
K1	visa kunskap och förståelse inom det huvudsakliga området (huvudområdet) för utbildningen,
K2	inbegripen kännedom om områdets vetenskapliga grund och
K3	... kunskap om några tillämpliga metoder inom området.
Färdighet och förmåga – visa förmåga att söka, samla och kritiskt tolka relevant information för att formulera svar på väldefinierade frågeställningar inom huvudområdet för utbildningen	
F1	visa förmåga att söka, samla och kritiskt tolka relevant information för att formulera svar på väldefinierade frågeställningar inom huvudområdet för utbildningen
Värderingsförmåga och förhållningssätt – visa kunskap om och ha förutsättningar för att hantera etiska frågeställningar inom huvudområdet för utbildningen.	
V1	visa kunskap om och ha förutsättningar för att hantera etiska frågeställningar inom huvudområdet för utbildningen.

Bilaga 3: Lärandemål för kandidatexamen

Kunskap och förståelse - visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripen kunskap om områdets vetenskapliga grund, kunskap om tillämpliga metoder inom området, fördjupning inom någon del av området samt orientering om aktuella forskningsfrågor.	
K1	Visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegriper kunskap om områdets vetenskapliga grund...
K2	...kunskap om tillämpliga metoder inom området,
K3	...fördjupning inom någon del av området,
K4	...orientering om aktuella forskningsfrågor.
Färdighet och förmåga – visa förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning samt att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer.	
F1	Visa förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning...
F2	...kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer.
Värderingsförmåga och förhållningssätt –	
V1	visa kunskap om och ha förutsättningar för att hantera etiska frågeställningar inom huvudområdet för utbildningen.

Bilaga 4: Lärandemål för magisterexamen

Kunskap och förståelse - visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet såväl överblick över området som fördjupade kunskaper inom vissa delar av området samt insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.	
K1	Visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet överblick över området,
K2	... fördjupade kunskaper inom vissa delar av området
K3	... samt insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.
Färdighet och förmåga – visa förmåga att integrera kunskap och att analysera, bedöma och hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer även med begränsad information,	
F1	visa förmåga att integrera kunskap och att analysera, bedöma och hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer även med begränsad information,
Värderingsförmåga och förhållningssätt – visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter samt visa medvetenhet om etiska aspekter på forsknings- och utvecklingsarbete,	
V1	visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter
V2	...samt visa medvetenhet om etiska aspekter på forsknings- och utvecklingsarbete